

Sina

siis,

mina

nüüd

nick

alexander

Originaali tiitel:
Nick Alexander
You Then, Me Now
2019

Kõik õigused käesolevale väljaandele on seadusega kaitstud. Kogu raamatut või ükskõik millist osa sellest ei ole lubatud reprodutseerida, paljundada ega levitada ükskõik millisel viisil või milliseks otstarbeks ilma autoriõiguse valdaja kirjaliku loata.

See on ilukirjandusteos. Nimed, tegelased, organisatsioonid, kohad, sündmused ja juhtumid on kas autori kujutlusvõime viljad või neid on kasutatud fiktiivselt. Igasugused sarnasused inimestega, olgud elus või surnud, või tegelike sündmustega, on puhtjuhuslikud.

Tõlkinud Aive Lauriste
Toimetanud Viivi Variksaar
Korrektuuri lugenud Elle Raiend
Kaane kujundanud Debbit Clement

Text copyright © 2019 by Nick Alexander. All rights reserved.
This edition is made possible under a license arrangement originating with Amazon Publishing, www.apub.com, in collaboration with Synopsis Literary Agency.
© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2020.

B09384720
ISBN 978-9949-82-646-9

Kõik kirjastuse Ersen raamatud ja e-raamatud on saadaval veebipoest
www.ersen.ee

SISSEJUHATUS

Ta vaatab oma varbaid. Ta on sirutanud oma jalad basseini sädeleva sina kohale ja teda üllatab laimiroheline küünelakk varbaküüntel – ta ei mäleta, et oleks just seda värvi lakki kasutanud. Kuid see on ilus, otsustab ta. Ja see pakub eriliselt head kontrasti basseini päikeselisele mosaiigile. Ehk on roheline, vähemalt suvel, uus roosa?

Ta sulgeb silmad ja pöörab näo päikese poole. Ta tunneb kuumu päikesevalgust oma silmalaugudel. Maailm on korruga punane, ja soe. Ta pole end iial nii pingevabana tundnud.

Õhu liikumine silitab ta keha, sellele järgneb karmim, jahe-dam tuulepuhang, niisiis avab ta silmad ja vaatab puulehti basseini teises otsas tuules sahisemas, pimedus ja valgus vaheldumas neil nagu meeltesegaduses pikslid rikkis teleriekraanil.

Tuul puhub taas, ja ta tunneb kananahka kätele tõusmas, niisiis pöörab ta end T-särki otsides täpselt õigel ajal, et märgata kolme paberilehte enda taga olevalt laualt vette liuglemas.

Tema esimene reaktsioon on naerda. *Murphy seadus*, mõtleb ta. *Need oleksid võinud maanduda, kuhu tahes, kuid need maandusid basseini.*

Laisalt ja endiselt lõbustatult tõuseb ta ja kõnnib mööda vee-äärt, kuni nüüd juba läbivettinud paberid on käeulatuses. Ta laskub põlvili – kuum betoon kõrvetab ta põlvi – ning saab kätt välja sirutades kaks paberilehte kätte. Ta paneb need sillutisele

kuivama, kuid kolmas õhuke paberileht on väljaspool käeulatust ja vajub keereldes ja pööreldes kiiresti vee alla, niisiis tõuseb ta ja sukeldub graatsiliselt. Vesi on jahedam, kui ta arvas, ja külmašokk paneb ta õhku ahmima.

Ta ujub basseini keskele, tõmbab kopsud õhku täis ja sukeldub. Ta teab, et oleks pidanud sügavamalt kopsud õhku täis tõmbama. Näib, nagu oleks ta saanud tulevaste sündmuste kohta *déjà vu* hoiatuse.

Alguses sädeleb päike endiselt tema paljastel kätel ja ta tunneb selle soojust oma seljal. Kuid mida sügavamale ta tabamatut paberilehte jahtides ujub, seda tuhmimaks muutub valgus, ja vesi muutub sinisest roheliseks, ja siis, aeglaselt, tindikarva mustaks.

Tal hakkab hirm. Paberileht, meenub talle, on tohutult tähtis (kuigi kummalisel kombel ei mäleta ta, miks). Kuid bassein on sügav, pime ja külm, ja mingi seletamatu allhoovus tõmbab lehte aina sügavamale.

Ja siin all on ka asjad – elusad asjad. Ta tajub neid enda ümber, niisiis vaatab ta hirmunult üles ja näeb kusagil pea kohal päevalguse kauget värelust.

Tema suust pääseb valla õhumull ja ta jälgib, kuidas see ülespoole tõustes kaju muudab ja väikesteks mullideks laguneb. Kui ta alla vaatab, on paberileht veel vaevu nähtav, nii kiire on selle vajumine.

Nüüd juba paanikas, sukeldub ta järsult, pingsalt, kuid kopsud ähvardavad lõhkeda, ja kuigi ta pingutab kõigest väest, annab endast parima, riivavad sõrmed paberit, kuid see jääb tal igal katsel kätte saamata.

Miski puudutab ta jalga ja kõlab klõpsuv heli, mis paneb ta mõtlema kaheksajalale. Kas ta ei näinud neid mitte dokumentaalfilmis? Ja kas see polnud just seesama heli, mida nad tegid?

Kuid miski mähkub tõepoolest ta jala ümber, miski, mis hirmutab teda, miski, mis paneb ta jälle ahhetama, vabastades kopsudest

väärtuslikku õhku. Ta keerab pea üles, kuid valgus on kadunud, ja korraga kaotab ta suunataju. *Mis siis, kui üleväl on nüüd all?* mõtleb ta. Elus keeravad asjad vahel teistpidi, ettearvamatult, ta teab seda. Vasakust võib saada parem. Lootusest võib saada meeleheide.

Ta tõukab end sinnapoole, kus valgus olema peaks, kuid seal pole midagi, on vaid tindikarva õline pimedus. Nüüd on ta juba täispaanikas ja tõukab täiest jõust, püüdes vabastada end sellest, mis ta paremat jalga kinni hoiab, tajudes selgelt, et ta hakkab uppuma.

Ta teab nüüd. Teab, nagu on seda alati teadnud –, et nii ta sureb. See on koht, kus, millal ja kuidas see juhtub. *Ta uppus basseini*, kuuleb ta neid ütlemas. See tundub nii hale lahkumisviis, tegelikult isegi naeruväärne.

Kuid siis jõuab temani hää, moondunud ja veefiltrist summutatud hää. „Ema,“ hüüab see. „Ema! Ma tean, et sa oled siin. EMA!“

Ta ujub hääle poole, rabeledes, et vabastada paremat jalga, kahlates kogu jõust, et see, kes teda hüüab, oleks vähemalt tema olemasolustki teadlik, ja just siis, kui ta viimased hangunud õhuriismed kopsudest välja hingab, just siis, kui ta teab, et tal pole muud valikut kui lasta vedelikul oma kehasse tungida, tõuseb ta pinnale ja leiab end higist märjana, jalad linadesse takerdunud ja vaim sellest neetud paberilipakast vaevatud.

„Ema!“ hüüab jälle see hää. Keegi koputab aknale, ja ta tunneb koputuses, kõigest hetkeks, ära heli, mida kaheksajalg võiks teha, ja ta tunneb jälle hirmu.

Laura avab suu, et vastata, kuid ei suuda piiksatustki kuuldavale lasta, niisiis libistab ta keele üle hammaste, neelatab raskustega, ja proovib uuesti.

„Kohe tulen, Becky,“ kraaksatab ta. Siis veel kord, valjemalt, edukamalt: „Kohe tulen! Anna mulle üks hetk.“

ÜKS

Becky

Ma mõtlesin endale isa välja, kui olin viieaastane.

Ta oli tuletõrjuja ja kandis jäika, suurte messingist nõõpidega mundrit. Ta sõitis ringi suure läikivpunase tuletõrjeautoga, mille katusel oli pikendusredel.

Isa pidas aastate jooksul mitut ametit: ta oli, nagu ütlesin, tuletõrjuja, aga ka politseinik, ja ajukirurg. Ta oli põgusalt isegi Norra president.

See oleks pidanud mind väikestviisi mu koolikaaslastele välja andma, sest Norral pole presidenti. Norra, nagu selgub, on kuningriik. Kuid Salmestone'i algkoolis ei teadnud seda muidugi keegi. Kui päris aus olla, oleks pooltele õpetajatest Norra leidmine kaardil raskusi valmistanud.

Kuigi koolis teatasin vankumatu, ja selgub, et veenva enesekindlusega, et mu isa on selle või teise ameti tipptegija, oli ta kodus alati Suur Väljajütlemata Müsteerium.

Ta suri enne kui ma sündisin – nii palju ma teadsin. Kuid ma ei teadnud, kes ta oli või kuidas ta suri, ja ma ei teadnud, miks ma tema kohta küsida ei tohi.

Enamasti ei mõelnud ma sellele üleliia, igatahes mitte talle kui reaalsele inimesele, kes oli, ja keda enam ei olnud. Küllap on see üks neid teooriaid, millest lapsel on raske aru saada.

Üldiselt olin üsna rahul: oma ema, elu ja astronautid isaga (jaa, see oli ka üks ta ameteid). Tegelikult olin väljamõeldud isaga rohkem rahul kui paljud mu koolisõbrad oma pärisisadega.

„Kas su isa annab sulle laksu?“ mäletan sõpra küsimas.

„Mitte kunagi!“ vastasin. „Kuid ta toob mulle alati šokolaadi, kui kosmosejaamast koju tuleb.“

Mu ema oli vaieldamatult ehtne, niisiis ei saanud ma teeselda, et ta ei anna mulle laksu, kui poriste põlvedega koolist tulen, ja ma ei saanud teeselda, et ta on keegi muu kui kinnisvarafirma sekretär.

Kuid ma pidin välja mõtlema, mis tema peas toimub, sest emas oli alati midagi tabamatut. Ta nägi alati välja, nagu varjaks ta sinu eest saladusi, nagu selgus, siis seda ta tegigi.

Ema oli närviline, kõhn, üpris teravate näojoontega naine, kel oli vähe tõelisi sõpru. Ta on ajapikku ümaramaks muutunud, nii füüsiliselt kui ka psühholoogiliselt, kuid tol ajal polnud temaga kerge lähedaseks saada, isegi tema tütre. Materiaalse poole peal oli ta samas tõeline tegija.

Üksikema olla oli kindlasti tõeliselt raske, kuid mul polnud kunagi millestki puudust, ja seda igatahes mitte tänu vanaemale, kes pühendunud katoliiklasena vihkas ema rasestumise pärast sama palju, kui ta vihkas mind kui ema pattude igavest meeldetuletajat.

Ema nuttis palju, kui ma väike olin. Tegelikult on mu varaseim mälestuski nutvast emast. Me elasime endiselt jaama kõrval ühetoalises, niisiis pidin olema noorem kui viieaastane, sest kui ma kooli läksin, leidis ema töö ja kolis sotsiaalkorterisse. Igatahes, ma ärkasin ja kuulsin ema nutmas, ja roomasin voodi otsa. Minu mälestuses oli see pikk roomamine, niisiis võisin olla isegi noorem. Panin talle käed ümber, nagu temal kombeks oli, kui mina nutsin, ja küsisin, mis lahti.

Ta osutas toale meie ümber ja ütles: „Ah, ei midagi. Lihtsalt see korter. Mõnikord kurvastab see mind, kogu lugu. Ära tee minust välja, ma olen lihtsalt üks rumal vorstike.“

Kujutlesin teda näoga vorstikesena, kes nuttis praepannil. Siis vaatasin toas ringi, püüdes aru saada, milles asi. Sest mulle näis see täiuslikuna.

Meil oli see kahe pliidiraua ja ahjuga minipliit toanurgas, Baby Belling oli vist selle nimi. Oli telekas, mis näitas „Väikest helikopter Budgiet“, ja garderoob täis riideid ja mänguasju. Eelmistest üürnikest oli meile jäänud punase sametkatttega tugitool täis koniauke, millesse ma oma sõrmi toppisin, ja oranžid kardinaid pulgakomme meenutava siiruviirulise mustriaga. Ma tõesti ei osanud arvata, mida muud võiks üks hing ihata.

Tagasi vaadates võis see olla kohutav, arvan ma. Ja lapse üleskasvatamine ühes toas, mis asus linnas, kus ta praktiliselt kedagi ei tundnud, võis olla uskumatult masendav.

Aga mina? Ma armastasin seda. Mulle meeldis meie eluaseme nukumajalik olemus ja mulle meeldis, et veetsime kõik vabad hetked koos, eranditult rannas. Mulle meeldisid karussellide vilkuvad tuled ja rongimürin tee lõpus. Mulle meeldis mere ääres jalutada ja naerda tuule üle, mis oli mõnikord nii tugev, et pidin ema käest kõvasti kinni hoidma, et see mind sõna otseses mõttes minema ei viiks. Niisiis pidin pingutama, et mõista, mis emal viga oli.

Kui kooli läksin, hakkasid asjad tema jaoks ülesmäge minema – põgus töötas taksofirmas ja siis sekretäriamet kinnisvarafirmas, kuhu ta jäi viieteistkümneks aastaks. Ja kui ma kümneaastane olin, tutvus ta Brianiga.

Ma kleepusin Briani külge nagu meritigu. Küllap ma kartsin siiralt, et ta kõnnib tagurpidi uksest välja, kuid räägitakse, et mul on alati olnud meestehullus. Ma muudkui kõndisin supermarketis nende juurde ja võtsin neil käest kinni, et teada, mis tunne see on. Kaheksa-aastaselt üritasin ema üsna teadlikult koolikaaslaste isade või meie maja elektrikuga paari panna, või isegi kommipoe omanikuga. „Mida sa sellest labradoriga mehest arvad?“ küsisin temalt, üritades meeletult midagi käima lükata, kogudes samal ajal